

REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
GRAD KUTINA
SLUŽBA ZA UNUTARNJU REVIZIJU

PROGRAM OSIGURANJA KVALITETE I UNAPRJEĐENJA

Služba za unutarnju reviziju

Grad Kutina

Prosinac 2024.

Sadržaj

1. Uvod	3
1.1. Program osiguranja kvalitete i unaprjeđenja	3
1.2. Cilj i svrha izrade Programa	3
1.3. Opseg Programa	3
2. Odgovornost za izradu i održavanje Programa osiguranja kvalitete i unaprjeđenja	4
3. Modeli procjene kvalitete	4
3.1. Unutarnja procjena	4
2.1.1. Kontinuirana procjena	4
2.1.2. Periodična procjena (samoprocjena)	5
2.1.3. Izvješće o obavljenoj procjeni	5
2.2. Vanjska procjena	7
2.2.1. Vanjska procjena kvalitete	7
3. Uporaba fraze "u skladu s međunarodnim standardima za profesionalno obavljanje unutarnje revizije"	8
4. Provjera kvalitete od strane Središnje harmonizacijske jedinice	8
5. Praćenje provedbe preporuka kod unutarnje i vanjske revizije	10
6. Prilozi	10

1. Uvod

1.1. Program osiguranja kvalitete i unaprjeđenja

Unutarnji revizori pružaju usluge neovisne i objektivne procjene sustava unutarnjih kontrola ili savjetovanja vezano uz poslovanje organizacije u skladu s Međunarodnim standardima radi dodavanja vrijednosti i unaprjeđenja poslovanja organizacije.

Međunarodni atributivni standard 1300 navodi da rukovoditelj unutarnje revizije treba izraditi i održavati Program osiguranja kvalitete i unaprjeđenja jedinice za unutarnju reviziju koje obuhvaća sve aspekte aktivnosti unutarnje revizije te kontinuirano prati njezinu učinkovitost.

Program osiguranja kvalitete i unaprjeđenja (u daljnjem tekstu: Program) uključuje unutarnju i vanjsku procjenu te je osmišljen na način da omogućava procjenu usklađenosti funkcije unutarnje revizije s Međunarodnim standardima, odnosno procjenu pridržavaju li se unutarnji revizori Kodeksa strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru, kao i važeće zakonske i podzakonske regulative.

1.2. Cilj i svrha izrade Programa

Programom osiguranja kvalitete i unaprjeđenja osigurava se kvaliteta rada unutarnjeg revizora te se isti izrađuje kako bi se dalo odgovarajuće jamstvo čelniku Grada Kutine i rukovodstvu da unutarnja revizija svoje aktivnosti provodi sukladno Međunarodnim standardima, da primjenjuje Kodeks strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru te da primjenjuje važeće zakonske i podzakonske propise. Također, Programom se nastoji dokazati da unutarnja revizija dodaje vrijednost organizaciji te svoje aktivnosti nastoji učinkovito i djelotvorno provoditi i da ih kontinuirano unaprjeđuje.

1.3. Opseg Programa

Program osiguranja kvalitete i unaprjeđenja Grada Kutine mora biti sveobuhvatan kako bi uključio sve aspekte djelovanja i upravljanja unutarnjom revizijom, a što uključuje sljedeće:

- Usklađenost s Međunarodnim standardima i Kodeksom strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru
- Usklađenost s mjerodavnim zakonima i propisima
- Adekvatnost Pravilnika o unutarnjoj reviziji u Gradu Kutini, ciljeva, politika i postupaka praćenja aktivnosti unutarnje revizije kako bi se osiguralo da unutarnja revizija obavlja poslove na učinkovit i djelotvoran način
- Doprinos unutarnje revizije korporativnom upravljanju, upravljanju rizicima i kontrolnim procesima
- Mjere u kojoj unutarnja revizija dodaje vrijednost te unaprjeđuje poslovanje institucije

2. Odgovornost za izradu i održavanje Programa osiguranja kvalitete i unaprjeđenja

Uspostava i održavanje Programa osiguranja kvalitete i unaprjeđenja unutarnje revizije Grada Kutine odgovornost je Službe za unutarnju reviziju.

Sami unutarnji revizori nisu odgovorni za uspostavu Programa, međutim, oni trebaju težiti obavljanju unutarnjih revizija u skladu s Međunarodnim standardima te njihovo ponašanje treba biti u skladu s Kodeksom strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru.

3. Modeli procjene kvalitete

Sukladno Međunarodnom standardu 1310 i Pravilniku o unutarnjoj reviziji u Gradu Kutini (KLASA: 042-01/24-01/1, URBROJ: 2176-3-03/03-24-2), Program osiguranja kvalitete i unaprjeđenja uključuje unutarnje i vanjske procjene kvalitete.

3.1. Unutarnja procjena

Unutarnja procjena kvalitete rada obavlja se kao:

1. Kontinuirana procjena koju provodi rukovoditelj unutarnje revizije
2. Periodična procjena (samoprocjena) koju mogu obavljati i druge osobe unutar institucije koje imaju dostatna znanja o praksama unutarnje revizije

2.1.1. Kontinuirana procjena

Kontinuirana procjena obuhvaća stalno i svakodnevno djelovanje u cilju postizanja odgovarajuće razine kvalitete u svim aktivnostima u obavljanju revizije.

Kontinuirano ocjenjivanje je sastavni dio svakodnevnog nadzora, pregleda i mjerenja aktivnosti unutarnje revizije te je isto integrirano u rutinsku politiku i praksu upravljanja unutarnjom revizijom u Gradu Kutini.

Kontinuiranu procjenu provodi rukovoditelj unutarnje revizije, a ona obuhvaća:

- Nadzor nad planiranjem i obavljanjem revizije
- Pridržavanje kontrolnih lista i postupaka (iz Priručnika za unutarnje revizore ili radnih postupaka)
- Redovan i dokumentiran pregled radne dokumentacije za vrijeme obavljanja pojedinačne revizije, a prije podnošenja Nacrta revizijskog izvješća
- Analizu i dokumentiranje planiranog i stvarno utrošenog vremena za obavljanje revizije
- Praćenje realizacije plana revizije
- Analizu ostalih pokazatelja učinkovitosti (uspješnosti)

Kontinuiranom procjenom utvrđuju se postojeća stanja, izrađuju se zaključci te se stvaraju prijedlozi poboljšanja kvalitete rada unutarnje revizije.

U svrhu navedenog praćenja koristi se obrazac Kontinuirana procjena, nadzor nad obavljanjem pojedinačne unutarnje revizije (Obrazac 1).

2.1.2. Periodična procjena (samoprocjena)

Periodična procjena (samoprocjena) predstavlja kontrole koje nisu rutinske, a baziraju se na usklađivanju revizorskih aktivnosti s Međunarodnim standardima, Kodeksom strukovne etike unutarnjih revizora te Pravilnikom o unutarnjoj reviziji u Gradu Kutini, procjeni učinkovitosti i djelotvornosti unutarnje revizije u zadovoljavanju potreba rukovodstva.

Dobru praksu predstavlja obavljanje periodične procjene učinkovitosti procesa unutarnje revizije u cilju osiguranja kvalitete rada unutarnjeg revizora i kontinuiranog poboljšanja procesa.

Takva procjena je prilika za učenje o cijelom procesu, kao i za poboljšanje istoga.

Periodična procjena se provodi kroz ocjene učinkovitosti procesa unutarnje revizije, kroz postupke samoprocjena na način da povremeno unutarnje ocjenjivanje utvrđuje unutarnji revizor Grada Kutine.

Predviđeno je da samoprocjenu obavlja tim pojedinaca, a isti prema raspoloživim kapacitetima sastavlja unutarnji revizor, ako je isto prihvatljivo. Tim bi se trebao sastojati od pojedinaca koji su visoko kvalificirani za poslove unutarnje revizije te koji su objektivni u svojoj procjeni.

Osim unutarnjeg revizora, periodičnu procjenu mogu, sukladno Međunarodnom standardu 1311, obavljati i druge osobe unutar institucije s dostatnim stupnjem znanja o praksama unutarnje revizije.

Periodična procjena može uključivati:

- Provedbu temeljitih razgovora ili anketiranje revidiranih subjekata
- Ažuriranje procjene rizika na godišnjoj razini za potrebe planiranja revizije
- Pregled radne dokumentacije za obavljanje pojedinačne revizije radi provjere usklađenosti s metodologijom rada za unutarnje revizore i radnim postupcima
- Provedbu procjene usklađenosti s Međunarodnim standardima
- Uspoređivanje pokazatelja učinkovitosti unutarnje revizije s relevantnim najboljim praksama profesije unutarnje revizije.

2.1.3. Izvješće o obavljenoj procjeni

Nakon obavljene periodične procjene (samoprocjene) sastavlja se izvješće o obavljenoj periodičnoj procjeni kvalitete koje sadrži zaključke/rezultate provedene procjene i preporuke, ukoliko je utvrđena potreba za određenim poboljšanjima.

Unutarnji revizor prema potrebi sastavlja akcijski plan s rokovima za provedbu preporuka, sukladno izvješću o obavljenoj periodičnoj procjeni.

Praćenje provedbe preporuka će se obaviti kod svake sljedeće unutarnje revizije ili vanjske procjene.

Unutarnji revizor mora priopćiti rezultate periodične procjene, pripadajuće akcijske planove i rezultate njihove provedbe gradonačelniku nakon završetka takve procjene.

Rezultati periodične procjene koriste se kod vanjske procjene kvalitete ukoliko se ista provodi kao periodična procjena s neovisnom vanjskom potvrdom.

Sukladno Međunarodnim standardima, veće jedinice za unutarnju reviziju mogu periodičnu procjenu provesti jednom godišnje, a veličinom manje jedinice mogu je provesti npr. jednom u dvije godine.

Obavljanje periodične procjene potrebno je predvidjeti u godišnjem planu unutarnje revizije.

Periodičnom procjenom utvrđuju se postojeća stanja, donose se zaključci o usklađenosti, u slučaju odstupanja definiraju se aktivnosti kroz akcijske planove te se utvrđuje praćenje provedbe preporuka. U svrhu periodične procjene kvalitete koriste se obrasci Upitnik za revidirani subjekt (Obrazac 2) i Upitnik za periodičnu procjenu (samoprocjenu) (Obrazac 3).

Način provođenja periodične procjene

U cilju obavljanja unutarnje procjene, koristi se Upitnik za periodičnu procjenu (samoprocjenu) za ocjenjivanje, koji sadrži niz pitanja koja su vezana za relevantne Međunarodne standarde kao i zahtjeve važećih propisa i smjernica koji uređuju unutarnju reviziju u Republici Hrvatskoj, a koji su utemeljeni na Međunarodnim standardima.

Upitnik je dodatak Priručnika za unutarnje revizore, verzija 6.0., poglavlje 7.

Osim odgovora na postavljena pitanja u Upitniku za procjenu treba dati odgovarajući komentar koji podržava svaki odgovor. Tako npr. odgovor "Da" treba biti obrazložen s odgovarajućim podacima koji podržavaju taj odgovor. Odgovori "Djelomično" i "Ne" trebaju biti obrazloženi s odgovarajućim komentarima koji daju opis bilo kojih alternativnih mjera koje su uspostavljene ili objašnjavaju zašto postoji nepodudarnost s relevantnim zahtjevima.

Na kraju svakog dijela Upitnika za procjenu daje se zaključak o unutarnjoj reviziji vezano uz svijest, razvoj i praksu u smislu primjene Međunarodnih standarda i zahtjeva važećih propisa.

Zaključak ima tri kategorije:

- Upoznati
- Razvoj u tijeku
- Primjenjivo u praksi.

Prije slanja Upitnika revidiranim subjektima, unutarnji revizor će pregledati sadržaj Upitnika i po potrebi isti ažurirati i nadopuniti s pitanjima, koja smatra relevantnim obzirom na područja koja smatra da su važna i značajna za ocjenjivanje u određenom intervalu ili situaciji.

Anketiranje revidiranog subjekta putem Upitnika može se koristiti kao alat prilikom obavljanja unutarnje procjene kvalitete (odmah nakon obavljene revizije ili periodično), a pitanja iz Upitnika se koriste za dobivanje povratnih informacija od revidiranih subjekata u kojima je obavljena unutarnja revizija. Odgovori dobiveni od revidiranih subjekata mogu naglasiti područja za daljnji rad i unaprjeđenje aktivnosti unutarnje revizije.

Izvjestavanje o obavljenoj unutarnjoj ocjeni kvalitete

Za obavljanu unutarnju ocjenu kvalitete izrađuje se izvješće čiji se sadržaj i struktura definiraju ovim Programom osiguranja kvalitete i unaprjeđenja.

Preporučeni sadržaj izvješća sadržava sljedeće cjeline:

- Upravljački sažetak (navesti temeljem čega je provedeno i koji je bio cilj obavljanja unutarnje ocjene kvaliteta, koji alati su korišteni prilikom obavljanja unutarnje ocjene kvalitete, tim koji je obavio unutarnje ocjenjivanje...)
- Zahtjevi za periodičnu procjenu kvalitete (Međunarodni standardi, Program osiguranja kvalitete i unaprjeđenja...)
- Rezultati (navesti što je ostvareno periodičnom procjenom, koji su rezultati i ukoliko je potrebno dati preporuke za poboljšanja)

2.2. Vanjska procjena

2.2.1. Vanjska procjena kvalitete

Vanjsku procjenu kvalitete provodi vanjski, kvalificirani, neovisni ocjenjivač (procjenitelj) ili ocjenjivački (procjeniteljski) tim najmanje jednom u pet godina.

Vanjska procjena provodi se kao:

- Potpuna vanjska procjena
- Periodična procjena (samoprocjena) s neovisnom vanjskom potvrdom.

Vanjski procjenitelj mora donijeti zaključke u skladu s Međunarodnim standardima, Kodeksom strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru te ujedno može zaključiti strateške i operativne komentare.

Ujedno se na temelju obavljene vanjske procjene daju preporuke za poboljšanje ukoliko se ukaže potreba za davanjem istih.

Kao i u drugim područjima, objektivno i neovisno stručno mišljenje daje dodatnu sigurnost odgovornoj osobi institucije i revizijskom odboru, tamo gdje je primjenjivo, o usklađenosti i učinkovitosti obavljenih aktivnosti i poslovanja unutarnje revizije.

Kada se umjesto potpune vanjske procjene provodi periodična procjena (samoprocjena) s neovisnom vanjskom potvrdom, opseg navedenih aktivnosti sastoji se od detaljnog i u cijelosti dokumentiranog procesa samoprocjene, koji treba biti identičan potpunoj vanjskoj procjeni i neovisne potvrde na licu mjesta, koju provodi kvalificirani neovisni ocjenjivač (procjenitelj).

Rezultati vanjske procjene priopćavaju se nakon završetka takve procjene.

3. Uporaba fraze "u skladu s međunarodnim standardima za profesionalno obavljanje unutarnje revizije"

Unutarnji revizori u revizijskim izvješćima mogu navesti da su njihove radnje provedene u skladu s Međunarodnim standardima za profesionalno obavljanje unutarnje revizije.

Međutim, sukladno Međunarodnom standardu 1321 uporaba fraze o usklađenosti zahtijeva obavljanu vanjsku procjenu kvalitete barem jednom tijekom petogodišnjeg razdoblja, zajedno s kontinuiranom procjenom i periodičnom procjenom kojima je zaključeno da su aktivnosti unutarnje revizije obavljene u skladu s Kodeksom strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru i Međunarodnim standardima, kao i svom ostalom primjenjivom regulativom vezanom uz profesiju unutarnje revizije.

Nije prikladno upotrebljavati frazu o usklađenosti prije nego što se vanjskim procjenama potvrdi usklađenost aktivnosti unutarnje revizije s Kodeksom strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru, Međunarodnim standardima i važećom regulativom.

Unutarnji revizor dužan je obavijestiti gradonačelnika o svim neusklađenostima koje utječu na cjelokupan opseg djelovanja unutarnje revizije te o činjenici da se u petogodišnjem razdoblju nije provela vanjska procjena kvalitete.

Prije nego unutarnja revizija upotrijebi frazu o usklađenosti, sve neusklađenosti koje su utvrđene prilikom unutarnje ili vanjske procjene kvalitete, a koje umanjuju sposobnosti unutarnje revizije za obavljanje svojih dužnosti, trebaju biti ispravljene na odgovarajući način.

4. Provjera kvalitete od strane Središnje harmonizacijske jedinice

Pravilnikom o obavljanju provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije (dalje: Pravilnik) uređeno je obavljanje provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije od strane Ministarstva financija, Središnje harmonizacijske jedinice. Provjera kvalitete koju obavlja Središnja harmonizacijska jedinica ne može se smatrati vanjskom procjenom kakvu zahtijeva Međunarodni standard 1312 – Vanjska procjena.

Sukladno Pravilniku, Središnja harmonizacijska jedinica provodi provjeru kvalitete aktivnosti unutarnje revizije u proračunskim i izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne samouprave koji su utvrđeni u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika te u jedinicama lokalne i područne samouprave (dalje u tekstu: korisnici proračuna).

Cilj provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije je utvrditi stanje sustava unutarnje revizije i razinu usklađenosti aktivnosti unutarnje revizije sa Zakonom o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, drugim propisima kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru Republike Hrvatske i s metodologijom rada unutarnje revizije te dati preporuke za unaprjeđenje, gdje je to potrebno. Prikupljene informacije Središnja harmonizacijska jedinica koristi i za poboljšanje metodologije rada unutarnje revizije.

Provjera kvalitete obavlja se kao:

1. Godišnja
2. Povremena provjera kvalitete

1. Godišnja provjera kvalitete

Obavlja se radi:

- Redovitog praćenja aktivnosti unutarnje revizije i učinaka rada unutarnje revizije
- Izvještavanja Vlade Republike Hrvatske o rezultatima i učincima rada unutarnje revizije

Navedena provjera obuhvaća:

- Analizu podataka iz Mišljenja unutarnje revizije o sustavu unutarnjih kontrola za područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini koje se dostavlja Ministarstvu financija sukladno propisima kojima se uređuje davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti
- Analizu strateških i godišnjih planova unutarnje revizije
- Analizu preporuka i učinaka rada unutarnje revizije iz ranijih razdoblja
- Analizu drugih podataka koje su korisnici proračuna obvezni dostavljati Središnjoj harmonizacijskoj jedinici temeljem Zakona i podzakonskih propisa.

2. Povremena provjera kvalitete

Obavlja se na temelju godišnjeg plana za obavljanje povremene provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije, a može se obavljati i na temelju zahtjeva ministra financija.

Osobu koja će obaviti povremenu provjeru kvalitete, na prijedlog Središnje harmonizacijske jedinice, imenuje ministar financija odlukom.

Za obavljanje povremene provjere kvalitete, uz zaposlenike Središnje harmonizacijske jedinice, mogu se imenovati i ovlašteni unutarnji revizori za javni sektor iz drugih korisnika proračuna.

Nakon obavljanja povremene provjere kvalitete sastavlja se izvješće o obavljenoj provjeri kvalitete koje, ukoliko je potrebno, sadrži i preporuke za poboljšanje.

Nacrt Izvješća o obavljenoj povremenoj provjeri kvalitete dostavlja se unutarnjem revizoru, a konačno izvješće gradonačelniku i unutarnjem revizoru.

Unutarnja revizija je dužna postupiti po preporukama u slučaju neusklađenosti s Međunarodnim standardima, zakonima ili drugim propisima koji uređuju unutarnju reviziju u Republici Hrvatskoj.

Unutarnji revizor treba osigurati kontinuirano praćenje provedbe preporuka danih u izvješćima o obavljenoj povremenoj provjeri kvalitete.

Način provođenja povremene provjere kvalitete od strane Središnje harmonizacijske jedinice

Područja, postupak i radna dokumentacija za obavljanje povremene provjere kvalitete utvrđuju se Uputom o obavljanju povremene provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije (dalje u tekstu: Uputa), koju izrađuje Središnja harmonizacijska jedinica.

Povremena provjera kvalitete uključuje pripremne radnje koje obuhvaćaju analizu dostupne dokumentacije te obavljanje povremene provjere kvalitete na licu mjesta te ista uključuje:

- Pregled dokumentacije vezane uz područja provjere kvalitete
- Intervjuiranje zaposlenika unutarnje revizije i rukovodstva korisnika proračuna
- Razmatranje dobre prakse primjerene za unutarnju reviziju korisnika proračuna
- Korištenje ostalih metoda koje se procjene potrebnim za obavljanje provjere kvalitete

- Popunjavanje Upitnika za utvrđivanje stanja sustava unutarnje revizije i razine usklađenosti
- Utvrđivanje usklađenosti aktivnosti unutarnje revizije sa Zakonom i drugim propisima kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru Republike Hrvatske i s metodologijom rada unutarnje revizije.

Kvaliteta aktivnosti unutarnje revizije provjerava se pregledom cjelovitog obavljanja poslova unutarnje revizije kroz područja provjere koja su definirana Uputom. Dio Upute jest Upitnik za utvrđivanje stanja sustava unutarnje revizije i razine usklađenosti aktivnosti unutarnje revizije sa Zakonom i drugim propisima kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru Republike Hrvatske i s metodologijom rada unutarnje revizije.

Temeljem odgovora na zahtjeve/kriterije iz navedenog Upitnika, osobe koje obavljaju provjeru kvalitete utvrđuju stanje sustava unutarnje revizije i razinu usklađenosti aktivnosti unutarnje revizije za pojedina područja provjere te sveukupno mišljenje o razini usklađenosti aktivnosti unutarnje revizije korisnika proračuna.

Razine usklađenosti utvrđuju se prema kriterijima za utvrđivanje razine usklađenosti:

- Usklađeno (isto ne mora značiti kompletnu i potpunu usklađenost i može uključivati preporuke za dodatna unaprjeđenja)
- Djelomično usklađeno
- Neusklađeno

5. Praćenje provedbe preporuka kod unutarnje i vanjske revizije

Unutarnji revizor dužan je provoditi odgovarajuće radnje kako bi osigurao praćenje provedbe preporuka danih u izvješću.

Praćenje provedbe preporuka će se obaviti kod svake sljedeće unutarnje ili vanjske procjene, a unutarnji revizor može odlučiti da se praćenje preporuka obavi i češće, ovisno o važnosti preporuka.

6. Prilozi

1. Kontinuirana procjena – Nadzor nad obavljanjem pojedinačne unutarnje revizije (Obrazac 1)
2. Upitnik za revidirani subjekt (Obrazac 2)
3. Upitnik za periodičnu procjenu (Obrazac 3)

KLASA: 042-01/24-01/6

URBROJ: 2176-3-03/03-24-1

Kutina, 20.12.2024.

Pomoćna unutarnja revizorica
Andrijana Bača, mag.iur.

A. Bača